

koztunk be az I/a-ba, s nyolcadikra maradt belőle negyven vagy annyi sem. És nemcsak kibuktatták a tanárok a felesleget – a közeli Eötvös reálnak is jusson diák!, gondoltuk mi, akik nem buktunk ki –, az igazgató fel is vett közénk a nyolc év alatt néhány új fiút. Az osztály közel 40%-a kikeresztelkedett zsidó volt, az őskeresztények között pedig Bukovszky, Kovacsics, Leisztinger, Staudinger, Kaczián, Viczián, Zimburg... A tótokat, cseheket, lengyeleket, délszlávokat, oláhokat ki tudom ma már szűrni közülük. Még magyar nevű is akadt. Bordás, Gaál, Orbán és Posta, ezek alighanem mind nemesi ivadékok lehettek. A valamikori jobbágy-ságot képviselték: Kovács, Nagy, Szilvási, Tolnai meg magam. Mi voltunk az osztály legproletárabb rétege. Volt két reformátusunk is: Kalos és Kerekes. Miért írták őket ide szüleik, sohasem kérdeztük tőlük. Összesen 11 nem magyarított nevű érettségizett a negyvenből. Tanáraink: Friedrich, Fischl, Menczer, Kanszky, Wágner, Éder. Még magyar nevűek is akadtak köztük: Kövesi, Hatvani, Batori, Bartha, s egy háromszéki székely: dr. Para Imre, a földrajztanárunk – Sep-siköröspatakról.

Osztálytársaim közül senki sem futott be politikai karriert '45 és '89 között. 1996-ban a 60 éves érettségi találkozómnak még megvolt. Öt évvel később, 2001-ben magam próbálkoztam összeszedni az osztályt, de üresen csengtek már a telefonok. Egyetlen barátom az osztályban egy cseh származék (alighanem a Bach-korszakban került ide) apától és zsidó származék anyától született színjeles tanuló, aki mellékesen még műkorcsolyázó Európa-bajnok is volt diákkorában. Zuglói volt, én meg mátyásföldi, s át-átbringáztunk egymáshoz – akkor még! – a réteken. Az aranymisémen még ott volt, s elolvasta életem főművét is.

Az érettségi utáni találkozókön baráti volt a levegő: nem zsidóztunk, nem kommunizáltunk le senkit. Utóbbi nem is volt közöttünk. Csak hősi halott, hadifogoly meg politikai fogoly – minden mennyiségben. Egyik osztálytársammal találkozom Rákosi '53-as, első bukása után a Gyűjtőben, amikor egy kis időre emberként bántak ott velünk, s beszélgethettünk is a sétán egymással.

- Ebben az országban nem lehet élni. Ha egyszer szabadulok, megyek akárhová a nagyvilágba, csak innen el – mondta szomorún, lemondón.

- Mért gondolod? – kérdeztem őt.

- Mert maholnap 40 éves vagyok, s eddig még csak tanultam meg tanultam, aztán katona meg hadifogoly voltam, most meg politikai fogoly vagyok... – Egy akkor költött versem egyik sorával válaszoltam neki:

- Korán öszült fejünket csokolja a szél...

Emberebb ember, magyarabb magyar! – ez volt a pozsonyi zsidó rabbi unokájából lett egyetemi tanár, korábban hittanárunk, ekkortájt megfogalmazott igéje.

(E fiúból pap lesz, akárki meglássa, 20)

A szélvihar imája

Jézus!

Amíg te nem jöttél,

én voltam a hatalmas és erős.

Uralkodtam a környezetemen:

a tengeren, az embereken, mindenem.

Nem volt hatalom,

amely megállíthatott volna.

Mindenki tisztelt és rettegett tőlem.

Nagyon jól megvolt a saját életem.

És aztán jöttél te,

és minden megváltozott.

Persze, tudtam én, hogy létezel,

még azt is láttam,

hogy a közelemben vagy.

Csakhogy aludtál.

Gondoltam,

nem lehetsz így hatással az életemre,

de tévedtem.

Nekem, akinek eddig senki nem parancsolt, meg kellett hajolnom akaratod előtt.

Melletted nem mehettem el úgy,

hogy ne változzak.

Te letörted büszkeségemet.

Ez fájó tapasztalat volt:

lecsendesedni a te szavadra.

Mégis valahogy

elégedettséggel tölt el ez a fájdalom.

Új dolgot tanultam:

megtaláltam az örömet a csendességben.

Köszönöm ezt neked!

Bárcsak így történne minden

„széltestvérem” életében!

Ámen.

Évközi 12. vasárnap – B év – Mk 4,35-41 - IGÉZŐK